

Wd
972

d.

I
D
M
T

Wd
972

ORATIONEM.

QUA.

NATALITIA.

SERENISSIMI PRINCIPIS. AC. DOMINI.

FRIDERICI. II. Gottha

DUCIS. SAXONIAE. JULIAE. CLIVIAE. ET.
MONTIUM. ANGRIAE. ET. WESTPHALIAE. LANDGRAVII
THURINGIAE. MARCHIONIS. MISNIAE. COMITIS. PRIN-
CIPATUS. HENNEBERGICI. COMITIS. MARCAE. ET.
RAVENSBERGAE. DOMINI. RAVENSTEINII
ET. TONNAE. ETC. ETC.

CONSENTIENTE. ET. APPROBANTE.

ACADEMIA. LIPSIENSIS.

IN. AUDITORIO. PHILOSOPHICO.

UT.

PRINCIPI. AC. DOMINO. SUO.
INDULGENTISSIMO.

OFFICIUM. SACRUM. ET. SOLENNE. PRÆSTET.

AD. DIEM. IIX. AUGUSTI. 1715

HUMILLIME. PROSEQUETHUR.

M. JOH. GEORGIUS. WALCHIUS.

INTIMAT.

FACULTATIS. PHILOSOPHICÆ.

PRO-DECANUS.

L. CHRISTIANUS. LUDOVICI. P.P.

Optime consulit mortalibus omnium rerum unus ac summus arbiter DEUS, quando eos constituit Principes, qui inter alias gravissimas curas in hanc etiam incumbunt, ut Academiae, Gymnasia & reliquae Scholae vigeant florentque. Neque est, ut infra celsitudinem suam has esse curas autument, qui ad istam dignitatem in his terris divinitus elati sunt, quo sublimius & praestantius nihil est. Cum enim Scholae officinae sint Spiritus sancti, sedes honoris, bonae mentis palaestrae, & feracia artium ac disciplinarum seminaria, ubi non corpus formatur sed animus, ubi vacua mentis humanae tabula castis purioris, inter Christianos etiam a seculis absconditae sapientiae monitis imbuatur; cum per scholas stent, florent, vigeant regna, populi, gentes; tantum abest, ut ita animum induerint sapientes Principes, ut potius & ipsi publicas scholas frequentarint, illustri exemplo Julii Caesaris, qui post Pompeji necem, cum in Aegyptum appulisset, urbem Alexandriam ingressus cum reliqua studiosorum confertissima corona philosophos in publicis auditoriis & gymnasiis audivit; & filios suos in ipso surgentis adolescentiae flore, in ipsa prima pudoris purpura celeberrimis quibusque sapientiae Magistris in publicis scholis formando tradiderint. Ut adeo mirari subeat Weigelium, & qui adhuc ejus furfuris sunt, fanaticos homines impie crocitare, quotquot Romanum imperium, imo totus mundus habet scholas, diaboli esse, in quibus veritas opprimatur, & Christus extinguatur. Ich sage, inquit Weigelius in Postilla, wahrhaftige Worte, so wahr als ich ein Mensch bin, daß Christus in keiner hohen Schule in der ganzen Welt nicht gefunden werde, und sich nicht finden lassen. Non vero uno modo de Academiis aliisque; illustribus scholis curas susceperunt, quos Deus ad rerum publicarum gubernacula velut in specula constituit, Celsissimi Principes, Imperatores, Reges, Duces. Sunt, qui sive Gymnasia, sive Academias condiderunt, conditasque potenti praesidio tutati sunt. Perennabit memoria Friderici Bellicosi, Friderici Sapientis, Joh. Frider. II. Joh. Guil. & Joh. Frid. III. quorum ille Lipsiensis, iste Wittebergensem, hi Salanam Academiam in provinciarum suarum usum & decus erexerunt. Alii scholas magnifice dotarunt, discentes etiam non minus quam docentes insignibus privilegiis ornarunt. Nulla delebit oblitio nomen Magni Pompeji, quod ex Asia redux, cum omnes bonarum artium Professores audiisset, singulis auri talentum obtulit, Posidonium insuper philosophum graviter morbo decumbentem invisit, fascesque Imperii literis submisit, cui se oriens occidentesque submiserat. Immortale nomen Fridericus I. Imperator, & ejus Nepos virtutis avitae haeres Frider. II. per nobilissimam illam Authenticam *habita* dictam literatis exemptionem a foro seculari, Academiis vero Jurisdictionem vendicantem, sibi pepererunt, quam a Papa Alexandro V. Lipsiensium quoque Academiae indulgentiam bello paceque incomparabilis Heros Mauritius pro eo, quo fuit in literas favore, hoc est summo, clementissime confirmavit. Nec ulla aetas oblivione delebit ejusdem Mauritii, nec non Augusti munificentiam, quorum illi ab Academia Lipsiensi Collegium Paulinum, pagi, sylvae, bibliotheca, proventus &c. ab universa Misnia vero scholae provinciales, Misnensis, Portensis & Grimmana; huic vero in pauperiorum studiosorum levamen constituta stipendia debentur. Rursus aliorum in hoc occupatae fuerunt curae, ut viros eruditione varia excellentes, incorruptos, graves, quibus

quibus & ætas conciliet reverentiam, & doctrina autoritatem, & morum comitas benevolentiam ac amorem, ad docendi provinciam in Scholas evocarent; ad quorum famam studiosos sedibus suis undique excitos stupendo sæpe numero confluisse historia testis est. Si Theodoro Gothofredo scriptori Gallico fides habenda est, Parisiensis Academiæ Rector ad exequias Regis Caroli IX. 25000. Studiosos se ducturum esse promissit. Et, ut Odofridus autor est, magni illius Jcti Azonis tempore in Bononiensi Academia 10000. Studiosi egerunt: quod ornamentum, quam famam apud externos Lipsiensi Academiæ conciliaverint Crocus, Petrus Mofellanus, Joachimus Camerarius & plures omni tempore alii Professores, pro-vida Serenissimorum Nutritiorum cura eo vocati, in vulgus notum est.

Inter omnes vero curas, quibus Serenissimi Nutritii Academiis, Gymnasiis & Scholis illustrioribus aliis cum augendis tum ornandis invigilant, ea mihi semper præstantissima fuit visa, qua id effectum dare in animum induxerunt, ut non tam multos, quam probos atque bene moratos studiosos; Professores vero non minus orthodoxos & viros bonos, quam doctos alerent. Scholæ sunt officinæ Spiritus veritatis & sanctitatis. Ergo vera fides, vera doctrina & proba vita hic utramque paginam faciant. Et ea quidem fides, ea scientia atque vita, quantum ad Christianas & Evangelicas scholas attinet, quam ad scripturam sacram unicam & solam fidei vitæque nostræ normam, ut & ad formam sanorum verborum in libris Ecclesiæ nostræ symbolicis expressam, ad rationem a Sp. S. illuminatam, ad philosophiæ cœlesti illi sapientiæ ancillantem placita; non vero ad hujus vel illius cerebrum, somnia, enthusiasticos & immediatas illuminationes fingentis, non ad deliria rationis sibi relicta, fœctum suum naturalissimum & libertinissimum mirum quantum lambentis, nec ad genium Epicuræorum & spiritus mundi formare convenit. Formare, inquam, convenit, non enim proh dolor! ubique formatur. Laxa licentia credendi in theologicis, quicquid velis; sentiendi in philosophicis, quicquid videtur & prodest, heu quantum zizaniorum, quos fanaticorum dogmatum errores, quæ rationis *μαρτυρία* sæpe agro bono mentibus juvenutis Scholasticæ & Academicæ inspergit! Nec minor in Scholis & Academiis vivendi, quam sentiendi & credendi libertas regnat. Multæ sunt apud multos hæc de re querelæ. Ne igitur hæc illud venenum, illa blanda pestis errorum docentium; ne contagio hæc & lues morum discitentium vires sumant, & fractis semel veri honestique repagulo cycloptico Numinis contemptu grassentur, tum imprimis mature intervenire & præcave, cum nulla Professorum & Concionatorum seria & pathetica monita, acresve errorum elenchi & in mores invektivæ; cum nec fasces Reëtorales contra contumaces & Marpesia caute duriores quicquam proficiunt, hæc cura est Principis pulcherrima, hæc Principe digna & propria, his mortalibus a Deo bene consulitur, quibus hic Princeps divinitus datur. O beatam ergo Saxoniam & Misniam! beatam Thuringiam! quæ inde a reformatione Megalandri nostrilutheri, & excusso tyrannidis jugo, eos Principes habuerunt, qui sicut causam Ecclesiæ Christi vitæ suæ & sanguinis prodigi multis reportatis triumphis strenue egerunt; ita de scholis atque Academiis semper fuerunt solliciti, ut errorum nubes discerentur, improbi mores extirparentur, contra una salvifica religio Evangelica radices ageret, vera fides, pietas infucata, optimæ leges, & quicquid est honestarum artium & utilium linguarum simul effloresceret. Et ne longius petantur exempla, quæ si temporis & instituti ratio ferret, magno numero testantibus Principum Rescriptis de emendatione scholarum & academiarum in Archivis hinc inde

FX 21972
de afferatis produci possent, unum *Fridericum II. Ducem Saxonie, Julie, Cliviae & Montium, Angriae & Westph. Landgrav. Thuring., Marchionem Misn., Principem Comitem Henneberg., Comitem Marcae & Ravensb., Dominum Ravensteinii & Tonnae,* & reliqua, luculentissimum Exemplum in medium afferre liceat. Qui quo studio educatus fuerit ea aetate, cum se instar molliis cerae formari talem pateretur, qualem aeterna lex Dei depingit, Serenissimus Pater voluit, cives voverunt, literati optarunt esse in posterum, nempe Principem pium & justum, filium bonum, imperii haereditem, literatorum asylum, Patriae robur & fundamentum stabilitatis; quo ardore, cum jam gloriae stimulus generosum pectus, sublimem & illustrem animam tentaret, ipse linguarum, Sophiae, Theologiae & Themidos adyta penitiora perlustraverit, ut quicquid in iis laboris collocaretur, id totum in regionis salutem, civium splendorem, legum autoritatem, virtutis praemium, bonarum literarum praesidium & ornamentum converteret, Sibi vero Serenissimaeque profapiae aeternae famae ac honoris templum erigeret; qua prudentia utatur, ubi Patre Frider. I. cujus, ut & avitae virtutis, imaginem & characterem exactissime refert, e vivis evocato, in sublimi illa sede, favente & approbante eo, cujus nutu omnia fiunt, omnium subditorum votis collocatus, campumque nactus est, in quo ingenita bonitas decurreret, animusque virtutum Principe dignarum, quibus ad fasces purpuramque praeparatus fuit, in dies illustriora specimina ederet; quam justitiam virtutum reginam colat, bonis praemia, malis poenas tribuat, oppressis tutelam praestet, cum justitia vero religionem in invariata Augustana confessione & symbolis Ecclesiae Lutheranae reliquis adscript. sacra normam praescriptam sacro quodam vinculo conjungat, dicere jam non vacat; hoc paucis dico, in pulcherrimam illam curam Eum totum incumbere, ut regionum suarum scholas illustres, vetere integritate & splendore restituto, praestet florentissimas, atque ne labes ulla sive morum sive doctrinae has conspurcet, omni conatu praecaveat, optime pro divina sua sapientia perspicere, venum si vel ignoretur, vel negligatur, longius serpere totumque corpus inficere. Pluribus pro dignitate sua haec aliaque tanti Principis pulcherrima facinora in ipso ejus Die Natali, qui est octavus Augusti, *M. Jo. Georgius Walchius* ad scholasticas atque academicas literas natus, qui que elegantioris literaturae ac historiae literariae multis documentis orbiliterato haecenus innotescere coepit, in publica Panegyri elegantissima oratione exponet. Quemadmodum vero Orator, ut solennitas haec perageretur ab Universitate obtinuit, ita haec ipsa decrevit in corpore circa horam IX. in Auditorio philosophico, quo e templo Nicolaitano solennissima processione se conferet, ad cui interesse, ad quem etiam Cellissimos Principes Dolgorukios, utriusque rei publicae Patres Conscriptos, nec non Generosissimos & Nobilissimos studiosos ea, qua decet, observantia & humanitate invitamus, nulli dubitantes, quin insuper in haec pia vota precesque nobiscum consensuri sitis: **Vivat FRIDERICUS fervet Eum diu is cujus decreto stant & cadunt, vivunt & obeunt omnia! fervet in quos jam omnium subditorum animi defixi sunt, Principes Juventutis, Ipem Patriae, oculorum delicias! fervet universam Serenissimae domus Profapiam!**

LIPSIÆ, Literis Müllerianis.

ULB Halle
006 398 707

3

VOLP

h. 32, 53

Wd
972

ORATIONEM.

QUA.

NATALITIA.

SERENISSIMI PRINCIPIS. AC. DOMINI.

FRIDERICI. II.

Gotha

DUCIS. SAXONIAE. JULIAE. CLIVIAE. ET.
MONTIUM. ANGRIAE. ET. WESTPHALIAE. LANDGRAVII
THURINGIAE. MARCHIONIS. MIS
CIPATUS. HENNEBERGICI. CO
RAVENSBERGAE. DOMINI. I
ET. TONNAE. ETC

CONSENTIENTE. ET. AP

ACADEMIA. LI

IN. AUDITORIO. PHILO

UT.

PRINCIPI. AC. DO

INDULGENTIS

OFFICIUM. SACRUM. ET. SOLI

AD. DIEM. IIX. AUGU

HUMILLIME PROSEQ

M. JOH. GEORGIUS.

INTIMAT.

FACULTATIS. PHILO

PRO-DEC

L. CHRISTIANUS. L

1, 898.

